

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ ŠKOLY, CHRUDIM, DR. PEŠKA 768

pro školní rok 2022/2023

Obsah

1 Úvod	2
2 Charakteristika školy	3
3 Analýza současného stavu	4
4 Cíl preventivního programu školy	6
5 Zásady prevence	7
6 Úkoly	8
▪ Úkoly metodiků prevence sociálně patologických jevů	8
▪ Úkoly třídních učitelů a ostatních pedagogických pracovníků	9
▪ Úkoly výchovných poradců	10
7 Činnosti pedagogických pracovníků	11
8 Spolupráce školy se zákonnými zástupci	13
9 Spolupráce s odborníky	14
10 Primární prevence	15
11 Možnosti volnočasových zájmových aktivit žáků naší školy	18
12 Vyhodnocení programu	20

1 Úvod

Preventivní program (dále PP) je součástí výchovně vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Zdravé, spokojené a svobodné dítě rádo objevuje život“

- v platném znění od 1. 9. 2018 pro 8. - 9. ročník

https://www.zspeska.cz/e_download.php?file=data/editor/221cs_5.pdf&original=%C5%A0VP-%C5%A1koln%C3%AD-rok-2021-2022.pdf

- v platném znění od 1. 9. 2022 pro 1. – 7. ročník

https://www.zspeska.cz/e_download.php?file=data/editor/221cs_23.pdf&original=Nov%C3%A9%20%C5%A0VP%20-%202022_2023.pdf

Cílem PP je identifikace problémových oblastí chování žáků a nabídka pozitivních alternativ podle jejich specifických potřeb, zvýšení odolnosti dětí a mládeže proti sociálně nežádoucím jevům, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mladé generace. Primární prevence sociálně nežádoucích jevů je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího programu a informačního procesu školy. Jedná se tedy o celoroční program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj každého jedince v sociálně komunikativních dovednostech. Týká se žáků a pedagogických pracovníků školy i všech osob zapojených do školní práce. Cílem programu je také udržení zdravého klimatu školy s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo školu.

Preventivní program školy vychází z těchto materiálů:

- 1) Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT- 21291/2010-28).
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny?highlightWords=M%C5%A0MT+21291%2F2010>
- 2) Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf
- 3) Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016).
<http://www.msmt.cz/file/38988/>
- 4) Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25884/2003-24, pokynu č.10 194/2002-14, 28 275/2000-22, zákona č.359 o sociálně-právní ochraně dětí. (Věstník MŠMT sešit 11/2003).
http://www.google.cz/url?url=http://www.msmt.cz/file/7345_1_1/&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=UzyyVMihKYauPKuJgLAF&ved=0CCIQFjAA&usg=AFQjCNEk0xa9lwCjBiYTzrQykT2fY9T2uA
- 5) Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022

2 Charakteristika školy

- Od školního roku 2008/2009 sloučeny dvě chrudimské základní školy pod názvem Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768.
- Škola má 9 postupných ročníků po dvou až třech třídách v každém z nich.
- Škola má dvě budovy:
 - pro 1. stupeň v ulici Dr. Peška 768,
 - pro 2. stupeň v ulici Husova 9.
- Školní družina má 6 oddělení
Kapacita ŠD je 180 účastníků, která je zpravidla každoročně naplněna.
Provozní doba ŠD je rozdělena na:

ranní provoz	6.00 – 7.40 hodin
odpolední provoz	11.40 – 17.00 hodin
- Obě budovy mají svou vlastní jídelnu, tělocvičnu, venkovní hřiště, v obou budovách jsou moderně vybavené odborné, počítačové a multimediální učebny a žákovská i učitelská knihovna.
- V budově 1. a 2. stupně jsou žákům a zaměstnancům školy k dispozici mléčné, nápojové a svačिनové automaty, jejich používání v době šíření onemocnění Covid-19 podléhá aktuální epidemiologické situaci a přísným hygienickým podmínkám.
- Škola je zapojena do dílčích projektů celonárodní sítě Škol podporujících zdraví na základních školách: Krok za krokem ke vzdělanému a zdravému člověku, Moderní škola 2019, Mléko do škol (pro 1. stupeň ZŠ), Ovoce a zelenina do škol (pro 1. stupeň ZŠ), Na kole jen s přilbou, Bezpečná cesta do školy, Mudrc, Nakrmte hliníkožrouta, Recyklohraní.
- V současnosti navštěvuje školu 642 žáků (321 na 1. st. a 321 na 2. st.), převážně z určeného spádového obvodu města Chrudim a několika spádových obcí, zejména z Rabštejnské Lhoty, Stolan, Lánů, Morašic, Sobětuch, Bylan, Vejvanovic, Markovic a Úhřetic. Sedm žáků naší školy plní povinnou školní docházku v zahraničí.

3 Analýza současného stavu

Rozbor problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitý pro zjištění aktuálního stavu, hledání příčin rizikového chování a zaměření cílů prevence.

Ke zjištění současného stavu rizikového chování ve škole byly využity třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru – občanská výchova a výchova ke zdraví. Pro žáky současného 6., 7., 8. a 9. ročníku je realizován Centrem primární prevence Semiramis z. ú. program Všeobecné dlouhodobé primární prevence zaměřený na rizikové chování a zdravý životní styl (VDPP I.).

<http://www.os-semiramis.cz/os-site/centra/centrum-primarni-prevence-stredoceskeho-kraje/programy-dlouhodobu-primarni-prevence/>

Na I. stupni probíhá pravidelně beseda s příslušníkem Městské policie na téma bezpečnost silničního provozu, péče o jízdní kolo a bezpečná jízda na něm.

<http://www.mpchrudim.cz/prevence-v-oblasti-besip>

Rovněž probíhají přednášky pana Mgr. Jiřího Hrabčuka, ředitele volnočasového střediska pro děti a mládež Pohoda a Pohoda cool na téma: Násilí na dětech, sexuální zneužívání.

<http://www.pohoda-cool.cz/>

Tradicí jsou již na 2. stupni školy besedy příslušníků Městské policie pro žáky 9. ročníku na téma „Přestupkový zákon“.

<http://www.mpchrudim.cz/prevence-kriminality>

Co se nám daří

- Žáci mají možnost vidět působení návykových látek na DVD a v dokumentárních filmech, konkrétní kauzy je zajímají a živě reagují.
- Převážná většina žáků drogy odsuzuje a nemá s nimi žádné osobní zkušenosti.
- Velmi se osvědčilo pořádání projektových dnů, lyžařských a plaveckých kurzů a škol v přírodě pro třídní kolektivy, účast na soutěžích s různým zaměřením (sportovní, výtvarné, literární, vědomostní). Pořádání těchto hromadných akcí však v současné době podléhá aktuální situaci šíření nemoci Covid-19, nařízení MŠMT, MZD a Krajské hygienické stanice.
- Škola nabízí žákům řadu volnočasových aktivit a informuje je o široké možnosti výběru mimoškolních zájmových kroužků (Angličtina pro 1. třídu, Anglická konverzace (od 3. třídy), Vědecké pokusy pro začátečníky, Kreativní dílna a Florbal).
<https://www.krouzky.cz/online-prihlaska?chosenRegion=2&chosenObvod=&chosenSkola=433&chosenKrouzek=>
- Úspěšný byl projektový Den na ledě pro žáky I. a II. stupně, vznikala nová přátelství.

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

- Potěšil nás zájem rodičů o akce společné pro žáky a rodiče, např. Odpoledne na lyžích nebo snowboardu nebo Zahradní slavnost. Pořádání těchto akcí v současné době závisí na epidemické situaci a šíření nemoci Covid-19 a doporučených hygienických podmínkách nebo doporučení omezit pořádání akcí MŠMT.
- Máme dobré fungující vztahy s mimoškolními institucemi v oblasti prevence.

Co se nám nedaří

V loňském školním roce jsme řešili následující problémy:

- absence některých žáků na distanční výuce, opakované problémy s připojením, poruchy sluchátek či mikrofonů při distanční výuce
- ubližování spolužákům (úmyslné schovávání a poškozování osobních věcí, drobné potyčky)
- kouření některých žáků mimo areál školy, před nebo po vyučování
- časté absence a pozdní příchody některých žáků do školy
- špatná komunikace s některými rodiči problémových žáků
- špatná komunikace s některými žáky v době distanční výuky, neplnění úkolů zadaných při offline distanční výuce
- časté a nadměrné pití energetických nápojů a coca-colových limonád během vyučování
- nadměrné trávení času u počítače hraním her a sledováním seriálů
- prodej a dostupnost nikotinových sáček v blízkém okolí školy
- častější výskyt případů poruch příjmu potravy a sebepoškozování v souvislosti s nepravidelným stravovacím režimem v době distanční výuky a zvýšeným stresem po návratu k prezenční výuce

4 Cíl preventivního programu školy

- Informovat žáky, pedagogy, nepedagogické pracovníky, rodiče a veřejnost o problematice sociálně nežádoucích jevů
- Předcházet projevům sociálně nežádoucích jevů, v případě jejich zjištění ve spolupráci s rodiči a dalšími institucemi zamezit jejich dalšímu šíření
- Vytvořit příznivé psychosociální klima ve škole a ve třídách
- Navodit pozitivní vazby mezi pedagogy a žáky, pedagogy a rodiči
- Zaměřit pozornost na včasné odhalování rizikových skupin
- Posilovat kladné sebehodnocení, schopnosti samostatného rozhodování, asertivity žáků, u kterých se projevují náznaky nízké sebedůvěry a nerozhodnost
- Věnovat zvýšenou pozornost žákům z problémových rodin, s výchovnými a prospěchovými problémy
- Vést žáky ke zdravému životnímu stylu, k zodpovědnosti za zdraví své i ostatních v době pandemie, podporovat pohybové aktivity ve škole i mimo školu
- Pomáhat žákům vytvářet kvalitní hodnotový žebříček
- Zabývat se problematikou mezilidských vztahů a komunikace, učit žáky zvládat konflikty a stres, emoce a touhy, podporovat psychickou pohodu každého jednotlivce i třídních kolektivů
- Rozvíjet dovednost učit se, motivovat hodnocením zaměřeném na zpětnou vazbu k individuálnímu pokroku žáka, vyrovnávat zvýšené rozdíly ve výsledcích učení mezi žáky
- Prevenci sociálně patologických jevů zaměřit v tomto školním roce na tyto sociálně nežádoucí jevy:

Závislost na návykových látkách – alkohol, nikotinové sáčky, kouření tabáku a marihuany

Netolismus – především závislost na počítačových hrách

Záškoláctví

Agresivní chování, šikana a kyberšikana

Vandalismus, krádeže

Intolerance, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Poruchy příjmu potravy – zejména mentální anorexie a bulimie

Domácí násilí, týrání a zneužívání dětí

Ohrožování mravní výchovy mládeže

5 Zásady prevence

Mezi naše prioritní zásady prevence patří:

- Poradenská činnost
- Odhalování specifických poruch učení a chování, následná individuální péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- Začleňování méně průbojných žáků do třídního kolektivu, eliminace nevhodného chování mezi žáky
- Maximalizování individuálního přístupu k žákům a udělování drobných pochval všem dětem, aby zažily pocit úspěchu
- Podpora nově příchozích žáků, aby neměli problémy se začleněním do nového kolektivu
- Pomoc ukrajinským žákům se začleněním do nového kolektivu a překonáním jazykové bariéry
- Vzdělávání žáků v oblasti zdravého životního stylu, propagace sportovních a zájmových mimoškolních aktivit žáků
- Utváření negativního postoje žáků k návykovým látkám, jejich držení, užívání a distribuci
- Zapojení všech členů pedagogického sboru do preventivního programu
- Účinná spolupráce třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce, rodičů a vedení školy při řešení výchovně vzdělávacích problémů, otevřenost vůči veřejnosti
- Koncepční práce s dětmi, témata a hry se nesmí opakovat v různých předmětech, aby nevedly k nezájmu žáků
- Při samotné práci ve vyučovacích předmětech se prevence soustředí do následujících oblastí: rozvoj sebekognitivní, růst sebevědomí, práce s emocemi, komunikační dovednosti, jak se bránit manipulaci, řešení konfliktů a rozhodování, zvládání stresu, spolupráce a vrstevnický tlak, smysl života a plánování, informace a nakládání s nimi
- Přiměřenost a smysluplnost učení, využití poznatků v praktickém životě
- Důvěra, ochota naslouchat, diskrétnost, spravedlnost a otevřenost
- Veřejná prezentace úspěchů žáků a školy, ocenění úspěchu ostatních
- Prevence šíření nemoci Covid-19 dle bezpečnostních a hygienických pokynů MŠMT, MZd a KHS Pardubického kraje

6.2 Úkoly třídních učitelů a ostatních pedagogických pracovníků

- Vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, spolupracovat se školním metodikem prevence a s výchovnou poradkyní při prevenci, odhalování a potírání sociálně nežádoucího chování
- Seznámit žáky s negativními důsledky sociálně nežádoucího chování jak pro oběti a pachatele, tak pro celý třídní kolektiv, nepodceňovat počáteční projevy sociálně nežádoucích jevů
- Dbát na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel z hlediska prevence šíření nemoci Covid-19 dle pokynů MŠMT, MZd a KHS Pardubického kraje
- Důsledně postihovat šikanu, vandalismus, užívání a distribuci návykových látek, projevy agresivního chování, slovních ataků a ostatních sociálně nežádoucích jevů
- Zvyšovat příznivé klima v třídních kolektivech formou diskusí při třídnických hodinách
- Motivovat žáky k účasti na vědomostních, uměleckých a sportovních soutěžích a reprezentačních akcích školy
- Nabízet žákům možnost rozvíjet své schopnosti a zájmy v zájmových kroužcích ZUŠ, DDM, sportovních a tanečních klubech či neziskových organizacích
- Individuálně přistupovat k problémovým žákům v třídních kolektivech
- Zajišťovat pedagogický dohled nad žáky před začátkem vyučování a během přestávek v šatně a na chodbách, dále v době obědů ve školní jídelně a ve sběrných třídách
- Průběžně sledovat často se opakující krátkodobé absence žáků, při podezření na záškoláctví aktivně spolupracovat s rodiči těchto žáků a s dětskými lékaři
- Podporovat žáky ze sociálně slabých rodin při distanční výuce, individuálně pomáhat žákům, kteří nemají možnost zapojit se do distanční výuky, zprostředkovat těmto žákům studijní materiál v tištěné podobě a výklad formou individuálních pohovorů
- Pomáhat ukrajinským žákům začlenit se do kolektivu, překonat jazykovou bariéru a motivovat je k učení

6.3 Úkoly výchovných poradců

- Výchovnými poradkyněmi jsou Mgr. Tereza Čechlovská pro 1. stupeň, Mgr. Jana Zemanová pro 2. stupeň.
- Zajišťovat kariérové poradenství a pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků
- Vyhledávat a uskutečňovat orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a přípravu návrhů na další péči o tyto žáky
- Spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- Zajišťovat nebo zprostředkovávat diagnostiky speciálních vzdělávacích poruch (vstupní a průběžné)

Kontakt:	1. stupeň ZŠ	Mgr. Tereza Čechlovská cechlovska.tera@seznam.cz 469 630 367		
		konzultační hodiny:	středa	13.30 – 15.00 hodin
	2. stupeň ZŠ	Mgr. Jana Zemanová Jana.zema@centrum.cz 469 620 582 nebo 608 264 727		
		konzultační hodiny:	pondělí	11.00 – 11.40 hodin
			středa	15.30 – 16.00 hodin
			kabinet výchovného poradce	

Obě výchovné poradkyně nabízejí možnost jiných termínů po předchozí domluvě.

<https://www.zspeska.cz/skola/informace-vychovne-poradkyne/>

7 Činnosti pedagogických pracovníků

Žáci jsou seznámeni se školním řádem zpravidla první školní den ve školním roce. V případě absence žáka je povinností třídního učitele seznámit chybějícího se školním řádem neprodleně po příchodu do školy. O tomto seznámení je veden zápis ve třídní knize.

Třídní učitel informuje žáky ihned po nástupu do školy také o aktuálních hygienických a provozních podmínkách v učebnách, ve společných prostorách školy a v jídelně v souvislosti s omezením šíření onemocnění Covid-19 dle nařízení MŠMT, MZd a KHS Pardubického kraje.

Škola důsledně sleduje chování žáků v prostorách školy, a to jak v učebnách během vyučování i přestávek, tak i na chodbách, v šatnách, v jídelně a ve sběrných třídách v době poledních přestávek. Vyhodnotí-li pedagogický sbor chování některých žáků jako nežádoucí, je kladen důraz na jejich zvýšený dohled z důvodu rizika výskytu sociálně nežádoucího chování.

Zásady zdravého životního stylu, upevňování fyzického i duševního zdraví, utváření žebříčku životních hodnot a hodnotných mezilidských vztahů jsou součástí školního vzdělávacího programu a výuky jednotlivých předmětů, především tělesné výchovy, člověk a jeho svět, přírodopisu, chemie, občanské výchovy a výchovy ke zdraví.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně nežádoucích jevů ve škole jsou využívány třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru, připomínky žáků, setkávání žákovského parlamentu, schránky důvěry, on-line dotazníková šetření ČAŠMP, hodnotící zprávy lektorů SEMIRAMIS z.ú.

Žáci se specifickými poruchami učení jsou integrováni ve třídách svého ročníku. U každého žáka je třeba přistupovat k jeho práci individuálně s ohledem na diagnostikovanou poruchu. Vyučující spolupracují s výchovnými poradci, se zákonnými zástupci žáků a s odborníky v pedagogicko-psychologické poradně, popř. s asistenty pedagoga. Na základě zkušeností pedagogů a jejich individuálního přístupu ke všem žákům jim umožňují zažívat pocity dílčích úspěchů v práci a motivovat je ke kladnému přístupu k dalšímu vzdělávání.

Žáci 2. stupně se mohou podílet na hodnocení a plánování akcí či řešení připomínek a návrhů žáků prostřednictvím školního žákovského parlamentu složeného z dvanácti volených zástupců jednotlivých tříd, kteří se schází pravidelně 1 - 2krát v měsíci či dle potřeby, spolu s Mgr. Markétou Andráskovou a Mgr. Jaroslavem Slezákem.

Žáci na 1. a 2. stupni mohou využívat schránku důvěry.

Metody realizace preventivního programu školy

- tradiční výukové metody (výklad, předávání informací)
- skupinová práce při řešení daného úkolu
- besedy, diskuse
- referáty a prezentace - vyhledávání informací žáky, jejich zpracování a předávání svým spolužákům

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

- slohové práce, návrhy plakátů, způsoby propagace, informační letáky
- jednorázové akce pro žáky (projekty, besedy s odborníky z různých oblastí)
- vzdělávací semináře pro pedagogické pracovníky
- projektové dny školy se zapojením zákonných zástupců a širší veřejnosti (za příznivé epidemiologické situace a přísných bezpečnostních a hygienických pravidel)
- sportovní kurzy (lyžařský, plavecký)
- podchycování zájmu žáků o určité činnosti – sport, literatura, výtvarné činnosti, dovednosti s technickým zaměřením apod. (reprezentace školy, kroužky, návštěvy knihovny, atd.)
- třídnické hodiny (minimálně 1x za 3 týdny, jinak dle potřeby)
- žákovský parlament

Vzdělávání pedagogů

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Pokračuje převážně vzdělávání, které připravuje Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro DVPP Pardubického kraje a Národní institut dalšího vzdělávání. Informace ze školení si vyučující předávají na schůzkách metodického orgánu, na pracovních poradách.

- účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích dle jejich výběru
- účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích dle návrhů vedení školy
- sebevzdělávání (literatura, internet – samostudium, doporučená literatura)
- pracovní porady - školní metodičky prevence a výchovné poradkyně v průběhu roku informují kolegy o změnách v předpisech, o nových poznatcích ze školení, o konkrétních případech nežádoucího chování ve škole a jejich řešení

8 Spolupráce školy se zákonnými zástupci

Do výchovně vzdělávacího procesu na škole je třeba zapojit také zákonné zástupce, zvláště pro nezbytnost zpětné vazby.

Zákonní zástupci mají možnost sledovat průběžně chování a výsledky vzdělávání svých dětí kontrolou zápisů v žákovské knížce nebo na webových stránkách školy pomocí webové aplikace Bakaláři <https://zspeska.bakalari.cz/next/login.aspx> (elektronická žákovská knížka). Po telefonické dohodě si mohou domluvit individuální konzultaci s vyučujícím, třídním učitelem, výchovným poradcem, školním metodikem prevence nebo s vedením školy.

Kromě zpráv formou zápisu do žákovských knížek a již zmíněných webových stránek školy se pro zákonné zástupce konají pravidelné informační schůzky. Na nich se mohou seznámit jak s prospěchem a chováním žáků, tak s aktuálním klimatem třídy a školy, s plánovanými akcemi atd., a to formou společné besedy nebo individuálních pohovorů s třídním učitelem a ostatními pedagogy. V případě nepříznivé epidemické situace v souvislosti s onemocněním Covid-19 se třídní schůzky konají online prostřednictvím aplikace Teams. Na první informační schůzce ve školním roce jsou rodiče seznámeni se školním řádem a s řádem školní jídelny a svým podpisem to stvrzují.

Třídní schůzky jsou pro tento školní rok naplánovány na tyto dny:

1. stupeň	úterý 13. 9. 2022 od 15:30	2. stupeň	čtvrtek 15. 9. 2022 od 16:00
	úterý 22. 11. 2022 od 15:30		čtvrtek 24. 11. 2022 od 16:00
	úterý 25. 4. 2023 od 15:30		čtvrtek 27. 4. 2023 od 16:00

Na 1. stupni školy jsou zákonní zástupci obvykle zváni na „Den otevřených dveří“, kdy mohou být přítomni na vyučovacích hodinách svých dětí a osobně sledovat výchovně vzdělávací proces, jeho náplň a formu, snahu a výsledky svých dětí a třídní klima. V tomto školním roce se Den otevřených dveří uskuteční pouze za příznivé epidemiologické situace a za přísných bezpečnostních a hygienických podmínek vycházejících z nařízení MŠMT, MZd a KHS Pardubického kraje.

V případě výskytu sociálně nežádoucího chování žáků jsou zákonní zástupci školou neprodleně kontaktováni telefonicky nebo písemně a pozváni ke konzultaci řešení problému, výchovných popř. represivních opatřeních. Tato jednání jsou písemně dokumentována, podepsána zúčastněnými stranami a zákonným zástupcům je následně nabídnuta pomoc vhodné odborné poradenské služby.

Škola zákonným zástupcům žáků zajišťuje:

- informace o aktuálním chování a případném výskytu sociálně nežádoucích jevů mezi žáky, o postojích školy k preventivní strategii, o postupu školy v případě sociálně nežádoucího chování jedince nebo skupiny žáků
- individuální práci s rodinami rizikových žáků, pohovory, konzultace, poradenskou činnost školního metodika prevence a výchovného poradce
- zprostředkování informací a kontaktů – odborné publikace, letáky, odborné instituce

9 Spolupráce s odborníky

- Pedagogicko-psychologická poradna Chrudim
<https://www.ppp-pardubice.cz/chrudim/>
 - poskytuje psychologickou a speciálně-pedagogickou péči klientům ve věku 3 až 19 let, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení
- Městský úřad Chrudim – oddělení sociální prevence a pomoci, oddělení sociálně-právní ochrany dětí
<https://www.chrudim.eu/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti-ospod/os-1028/p1=1453>
 - zajišťuje sociálně právní ochranu dítěte, preventivní a poradenskou činnost
 - zajišťuje a vyhodnocuje drogovou problematiku
 - podílí se na tvorbě metodiky programů sociální prevence
 - sleduje situaci romských komunit v regionu
- Úřad práce Chrudim
<https://www.uradprace.cz/web/cz/hledani-skol-a-oboru>
 - informuje o volbě povolání, možnosti zaměstnání a hmotné pomoci rodinám v nouzi
- Městská policie Chrudim
<http://www.mpchrudim.cz/prevence>
 - zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku na území města
- ARCHA – středisko výchovné péče o děti a mládež
<http://www.archa-chrudim.cz>
 - poskytuje ambulantní péči a výchovné poradenství mladistvým s nežádoucími jevy v chování, školními a rodinnými problémy
- Linka bezpečí: 116 111
www.linkabezpeci.cz
 - číslo linky bezpečí je shodné pro dětské linky důvěry v celé Evropě
 - volání je zdarma z pevných i mobilních telefonů
- Dětsští a odborní lékaři
<https://www.znamylekar.cz/pediatr/chrudim>
 - spolupracují při pořádání besed o kouření a alkoholu, poruchách příjmu potravy, zdravém životním stylu
 - pomáhají odhalovat žáky se sklonem k vysoké absenci a záškoláctví

10 Primární prevence

Primární prevence na 1. stupni prolíná téměř všemi předměty, především ale předmětem člověk a jeho svět a tělesnou výchovou. Důležitá je úloha třídního učitele jako koordinátora, iniciátora a důvěrníka v oblasti vzájemných mezilidských vztahů ve třídě. Při výuce lze využít různé metody (výklad, skupinovou práci, projektové vyučování, prvky dramatické výchovy,...). Školní metodik prevence pro 1. stupeň doporučuje vyučujícím zařadit do výuky tato témata:

1. ročník

- Osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy
- Zásady vzájemné komunikace
- Co žáky v období krize a izolace nejvíce ovlivňuje (situace, které žáci v tomto období zažili, případně ještě zažívají)
- Vztahy mezi žáky v kolektivu
- Základní hygienické návyky – dodržování zásad respirační hygieny a správného mytí rukou
- Využívání volného času, úloha rodiny jako koordinátora volnočasových aktivit

2. ročník

- Lidské tělo
- Zdraví a jeho ohrožení - základní hygienické návyky, dodržování zásad respirační hygieny a správného mytí rukou
- Zacházení s léky
- Režim dne
- Zásady vzájemné komunikace dětí a dospělých
- Co žáky v období krize a izolace nejvíce ovlivňuje (situace, které žáci v tomto období zažili, případně ještě zažívají)

3. ročník

- Vztahy mezi žáky
- Zdraví a jeho ochrana - základní hygienické návyky, dodržování zásad respirační hygieny a správného mytí rukou
- Lidé kolem nás – násilné činy, tresty, vzájemná pomoc
- Co žáky v období krize a izolace nejvíce ovlivňuje (situace, které žáci v tomto období zažili, případně ještě zažívají)
- Návyky k samostatnosti, využití volného času
- Způsob reakce při obtěžování cizí osobou

4. ročník

- Lidské tělo – rozdílnost pohlaví
- Zdraví a jeho ohrožení - základní hygienické návyky, dodržování zásad respirační hygieny a správného mytí rukou
- Životospóra a důsledky nevhodných návyků - upozornit na změnu norem chování v době koronaviru, jak v rodině, tak v blízkém okolí
- Využití volného času
- Pojmy – drogová závislost a sexuální výchova

- Co žáky v období krize a izolace nejvíce ovlivňuje (situace, které žáci v tomto období zažili, případně ještě zažívají)
- Vztahy v kolektivu

5. ročník

- Domov, rodina – důvěra, vztahy
- Léčivé a návykové látky
- Zdraví a jeho ohrožení - základní hygienické návyky, dodržování zásad respirační hygieny a správného mytí rukou
- Volnočasové aktivity - zaměřit se na hledání pozitivních věcí, které i v této situaci žáci mohli zažívat (mít čas sám na sebe, případně své koníčky, odpočinek, čas strávený s rodinou, pomáhání a solidarita ze strany svých blízkých nebo společnosti, na co se do školy nejvíce těšili, co jim nejvíce chybělo, podporovat uvažování o tom, k čemu je kolektiv spolužáků užitečný a co pozitivního v něm zažívají apod.).
- Negativní vlivy tabáku a alkoholu – upozornit na změnu norem chování v době koronaviru, jak v rodině, tak v blízkém okolí
- Puberta – její projevy, vztahy v dětském kolektivu, komunikace

Primární prevence na 2. stupni je velmi důležitá, avšak obtížná z hlediska koordinace. Žáci se necítí dobře, jsou-li přesyrováni neustále se opakujícími informacemi. Důležitá je domluva a spolupráce mezi učiteli. K tomu slouží předmětové komise, které ujasní témata a naplánují, jaké nadstandardní aktivity žáci absolvují. Níže uvedená témata jsou doporučena do výukových hodin občanské výchovy, výchovy ke zdraví, ale i dalších předmětů, jako je přírodopis, chemie, člověk a svět práce, výtvarná výchova, konverzace v cizím jazyce. V rámci výuky jsou kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily (referáty, besedy, diskuse, sebehodnocení, projektové vyučovací dny,...). Výchova bude probíhat mezipředmětově a v některých předmětech i napříč ročníky.

6. ročník

- Vztahy mezi spolužáky ve škole a v době karanténních opatření
- Sebeznání a sebehodnocení
- Týrání a zneužívání dětí
- Rizika kouření a pití alkoholu, dostupnost návykových látek a zákony s nimi související
- Vhodná náplň volného času, sportovní a zájmové aktivity
- Netolismus – závislost na virtuálních drogách

7. ročník

- Vymezení životních cílů v období dospívání
- Mezilidské vztahy a jejich mravní zásady, empatie a solidarita ve společnosti
- Šikana a kyberšikana
- Podpora abstinence návykových látek – tabák, alkohol, způsoby odmítání drog
- Osobní zodpovědnost, příslušnost k subkulturám, chování skupiny

8. ročník

- Vzájemné vztahy dívek a chlapců
- Působení drog - tělesné, duševní a sociální změny osobnosti
- Rozvoj závislosti a její předvídatelnost, závislost na médiích a internetu
- Zákony týkající se zneužívání drog, věková hranice trestní odpovědnosti
- Vandalismus, extremismus, rasismus, antisemitismus, nová náboženská hnutí

9. ročník

- Představa zdravého životního stylu, poruchy příjmu potravin
- Volba životního partnera, žebříček životních hodnot
- Způsoby řešení osobních problémů, sebepoškozování
- Rizikové sexuální chování, riziko pohlavních chorob a nechtěného těhotenství
- Kriminalita mládeže, přestupkový zákon
- Kontaktní místa v oblasti drogově závislých

Žáci 1. a 2. stupně školy se zúčastňují přednášek a besed dle aktuální nabídky programů s tematikou alkoholu, kouření a drog, bezpečnosti na silnicích, zneužívání dětí a jejich právní ochrany, nebezpečí zneužití internetu, organizování volného času, volby povolání, zdravé výživy aj.

Škola se vždy aktivně účastní sportovních akcí a soutěží, svojí účastí také podporuje akce pořádané městem Chrudim, policií a záchrannými složkami města, které jsou zaměřené na zdravý životní styl, ochranu vlastního zdraví i života a zdraví spoluobčanů a prevenci v oblasti sociálně nežádoucích jevů. V době nebezpečí šíření nemoci Covid-19 však MŠMT reguluje účast žáků na hromadných soutěžích a akcích dle aktuální epidemické situace.

Lyžařský kurz pro žáky 7. ročníku a plavecký kurz pro žáky 1. stupně jsou součástí ŠVP, jejich konání bude umožněno za příznivých epidemiologických podmínek, přísných bezpečnostních a hygienických opatřeních dle aktuálního nařízení MŠMT, MZd a KHS Pardubického kraje.

Při organizaci výuky se škola řídí doporučením MŠMT pro školy, které obsahuje souhrn hygienických pravidel a bezpečnostních opatření proti šíření nemoci Covid-19 (testování žáků a zaměstnanců, nošení respirátorů ve společných prostorách, zákaz vstupu třetích osob do budovy školy bez respirátoru, pravidelná dezinfekce rukou, častější úklid a dezinfekce učeben a toalet, postup při podezření nebo výskytu onemocnění Covid-19 ve škole, ...)

https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/08/MSMT_Manual-k-provozu-skol-a-testovani.pdf

11 Možnosti volnočasových zájmových aktivit žáků naší školy

Zájemové kroužky při ZŠ a školní družině

<https://www.krouzky.cz/online->

[prihlaska?chosenRegion=2&chosenObvod=216&chosenSkola=433&chosenKrouzek=](https://www.krouzky.cz/online-prihlaska?chosenRegion=2&chosenObvod=216&chosenSkola=433&chosenKrouzek=)

- Florbal
- Vědecké pokusy pro začátečníky
- Kreativní dílna
- Angličtina pro 1. třídu
- Anglická konverzace (od 3. třídy)

Základní umělecká škola Chrudim

<https://www.zuschrudim.cz/>

Dům dětí a mládeže v Chrudimi

<http://www.ddm-chrudim.cz>

Nízkoprahové centrum AGORA

<http://www.sance.chrudim.cz/lokalita-chrudim/>

Jazykové školy v Chrudimi:

- <http://www.lite.cz>
- <http://www.kurzy-zebra.cz>
- <http://www.lingva.cz>
- <http://www.yes-jazykovaskola.cz/>
- <https://absolute-jazykova-skola.business.site/>

Ekocentrum Paleta

<http://www.paleta.cz/>

Taneční studia, kluby, soubory a školy:

- Národopisný soubor Kohoutek
<http://www.nskohoutek.cz>
- Taneční škola Besta Chrudim
<https://www.besta-chrudim.cz>
- Taneční spolek MD Dance studio Chrudim
<http://www.mddancestudio.cz>
- Taneční škola InDance Chrudim
<http://www.indance.cz>

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

Sportovní organizace a kluby, neziskové organizace:

- Hokejový klub Chrudim
<http://www.hcchrudim.cz>
- Atletika Chrudim
<http://www.afk.chrudim.cz>
- Fotbalový klub Chrudim
<https://www.mfkchrudim.cz>
- Futsal klub Chrudim
<https://fkchrudim.cz/>
- Klub českých turistů
<http://www.vejslap.estranky.cz>
- Klub rekreačních běžců
<http://krb.hyperlink.cz>
- Asociace školních sportovních klubů
<https://www.assk.cz>
- Tělovýchovná jednota Sokol Chrudim
<https://tjsokolchrudim.estranky.cz/>
- Vodácké sdružení Kačeři Chrudim
<https://www.kaceri-chrudim.info>
- Tenisový klub Chrudim
<http://www.tcchrudim.cz>
- Zálesák, středisko Táborníci Chrudim
<http://www.tabornici-chrudim.cz>
- Český červený kříž Chrudim
<http://cck.chrudim.cz>
- Sbor dobrovolných hasičů Chrudim
<http://www.sdh-chrudim.cz/uvod>
- ČSOP – Klub ochránců SPR Habrov
<http://www.zelenydum.estranky.cz>
- Junák svaz skautů a skautek ČR Chrudim
<http://www.skautchrudim.cz>
- Plavecká škola
<https://sportovistechrudim.cz/plavecka-skola/plavecka-skola/>
- Ski fanatic
<https://www.skifanatic.cz>

12 Vyhodnocení programu

Na konci školního roku 2022/2023 bude preventivní program školy zhodnocen a zpracován jako podklad pro vytvoření výroční zprávy školy.

Vypracovaly:

Mgr. Ivana Burková, školní metodik prevence pro 1. stupeň ZŠ

Mgr. Milena Dusová, školní metodik prevence pro 2. stupeň ZŠ